

[illegible]

اْلاَرْضِ
مَا لَهَا
مِنْ قَرَارٍ
“Kötü bir sözün durumu da; yerden koparılmış, ayakta durma
imkânı olmayan kötü bir ağacın durumu gibidir." (İbrahim, 14/24-26) Bu ayetler,
bizlere iynin kötüye, güzelin çirkin, imanın küfre, tevhidin şirke,
hakkın batıla üstünüğünü etkileyici bir benzetmeyle tasvir ediyor.
Buna göre “güz söz” dalları göklerde, kökleri de yerin
derinliklerinde olan hoş bir ağaç çirkin söz ise, kökleri yerden kopmuş
kötü bir ağaç gibidir. Şimdi veciz bir ifadeyle hakkın ve batılın resmini
çizen bu “güz ağaç” ve “çirkin
ağaç” benzetmesini biraz açalım: Hakkı temsil eden güz ağacın iki
temel özelliği olduğunu görüyoruz. Birincisi sağlam olması, diğeri de verimli
olmasıdır. Sağlamdır; en şiddetli rüzgârlar karşısında bile sarsılmaz ve yıkılmaz,
çünkü kökleri yerin derinliklerindedir. Verimlidir; çünkü
her yıl meyve verir. Batılı temsil eden çirkin ağaç ise kökleri yerin
yüzeyinde olduğundan temeli sağlam değildir. Sabit bir yeri ve dayanağı da yoktur. Tıpkı
hakkın karşısında batılın sağlam dayanaklardan yoksun olması gibi. Bu yüzden en hafif
rüzgârlar karşısında bile savrulmaya müsaittir. Peygamberler “hoş
sözü” temsil eden “hoş ağacın” en güz örneklerini
teşkil ederler. Bu durumda “söz”ü sadece ağızdan çıkan bir
kelimeye indirgememiz doğru değildir. Buradaki söz aynı zamanda bir tavrı, duruşu, inancı
ve öğretiyi ifade etmektedir. Tefsirlerimizde, ayetteki “güz
söz”den kastın tevhid inananın özü ilâilâhe illallah olduğu
ifade edilmektedir. Gerçekten de en güz söz kelime-i tevhiddir. Zaten
bütün doğru sözler, güz huylar ve davranışlar bu yüce kelimenin
yansımaları değil midir? Tüm peygamberler bu kelimeyi yüceltme uğruna
mücadele vermemişler miydi? Bu durumda çirkin ağaç ise, peygamberlere ve
onların ilettikleri mesajlara karşı duran, bu mesajları etkisiz kılmaya çalışan her
türlü söz, düşünce ve davranışı temsil eder. Kökü
toprağın yüzeyinde kaldığı için topraktan da ona hayat veren yağmurdan da
faydalanamaz. Meyve vermediği gibi gölgesinden de bir hayır gelmez. İşte bu şekilde batılın
da ne kendisine ne de insanlığa sağladığı veya sağlayacağı bir yarar vardır. Sevgili
Peygamberimiz (s.a.s), bir hadisinde Müslüman şahsiyeti tarif ederken ‏‏
أَخْبِرُونِ
10; بِشَجَرَةٍ
تُشْبِهُ
أَوْ
كَالرَّجُلِ
الْمُسْلِمِ
لاَ
يَتَحَاتُّ
وَرَقُهَا
وَلاَ وَلاَ
وَلاَ،
تُؤْتِي
أُكْلَهَا
كُلَّ حِينٍ

 قَالَ ابْنُ
عُمَرَ
فَوَقَعَ فِي
نَفْسِي
أَنَّهَا
النَّخْلَةُ
48; وَرَأَيْتُ
أَبَا بَكْرٍ
وَعُمَرَ لاَ
يَتَكَلَّمَ
75;نِ،
فَكَرِهْتُ
أَنْ
أَتَكَلَّمَ
48; فَلَمَّا
لَمْ
يَقُولُوا
شَيْئًا
قَالَ
رَسُولُ
اللَّهِ صلى
الله عليه
وسلم ‏‏ هِيَ
النَّخْلَةُ
‏ — "Bana müslümâna benzeyen, yahut da: Müslim kimse gibi
olan, yaprağı düşmeyen, şöyle olmayan, şöyle olmayan, şöyle olmayan ve
meyvesini her zaman verip duran bir ağacı haber veriniz” buyurdu. İbn Omer dedi ki:
Onun hurma ağacı olduğu gönlüme düştü, Ebû Bekr ile Omer'i de
konuşmuyorlar görünce, ben konuşmak istemedim. Oradakiler birşey
söylemeyince Rasûlüllah (sallallahü aleyhi ve sellem): — "O,
hurmadır" buyurdu. (Buhârî, “Tefsîr (İbrahim)”, 1). Burada
hurma ağacının veya meyvesinin faydalarını sıralayacak değiliz. Ancak çoğunlukla
meyvesini yiyerek karınlarını doyurdıkları, serinlemek ve dinlenmek için gölgesinden
yararlandıkları göz önüne alınırsa kurak çouml;l ortamında yaşayan
müminler için bu ağacın ne kadar hayati bir değeri olduğunu anlamamız zor
olmayacaktır. İşte mümin, Allah’ın elçisinin gözünde böyle bir
ağaç gibidir. Düşüncesiyle, sözüyle ve davranışıyla çevresine
yararlı olur. Yine Resûl’ün ifade buyurduğu gibi
الْمُسْلِمُ
مَنْ سَلِمَ
الْمُسْلِمُ
08;نَ مِنْ
لِسَانِهِ
وَيَدِهِ،
“insanların elinden ve dilinden emin olduğu kimsedir mümin.”
(Buhârî, “İman”, 4) Mümini bu kadar yücelten şey
şüphesiz ki en yüce olan Allah’ın sözünü
اِلاَّ

تَنْصُرُوهُ
فَقَدْ
نَصَرَهُ
اللهُ اِذْ
اَخْرَجَهُ
الَّذِينَ
كَفَرُوا
ثَانِىَ
اثْنَيْنِ
اِذْ هُمَا
فِى الْغَارِ
اِذْ يَقُولُ
لِصَاحِبِهِ
لاَ تَحْزَنْ
اِنَّ اللهَ
مَعَنَا
فَاَنْزَلَ
اللهُ
سَكِينَتَهُ
عَلَيْهِ
وَاَيَّدَهُ
بِجُنُودٍ
لَمْ
تَرَوْهَا
وَجَعَلَ
كَلِمَةَ
الَّذِينَ
كَفَرُوا
السُّفْلَى
وَكَلِمَةُ
اللهِ هِىَ
الْعُلْيَا
وَاللهُ
عَزِيزٌ
حَكِيمٌ “Eğer siz ona
(Peygamber’e) yardım etmezseniz, (biliyorsunuz ki) inkâr edenler onu iki kişiden biri
olarak (Mekke’den) çıkardıkları zaman, ona bizzat Allah yardım etmişti. Hani onlar
mağarada bulunuyorlardı. Hani o arkadaşına, “Üzülme,
çünkü Allah bizimle beraber” diyordu. Allah da onun üzerine
güven duygusu ve huzur indirmiş, sizin kendilerini görmediğiniz birtakım ordularla onu
desteklemiş, böylece inkâr edenlerin sözünü alçaltmıştı.
Allah’ın sözü ise en yücedir. Allah, mutlak güç sahibidir,
hüküm ve hikmet sahibidir.” (Tevbe, 9/40) vicdanının derinliklerinde ve
davranışlarında taşımasından kaynaklanmaktadır. Bu yüzden ki, aynı zamanda
mümini temsil eden “güzel ağacın” dalları yükseklerdedir.
Çünkü faydalı davranışlarıyla “güzel sözü”
göklere, yücelere taşıyan mümindir مَنْ
كَانَ

يُرِيدُ
الْعِزَّةَ
فَلِلَّهِ
الْعِزَّةُ
جَمِيعًا
اِلَيْهِ
يَصْعَدُ
الْكَلِمُ
الطَّيِّبُ
وَالْعَمَلُ
الصَّالِحُ
يَرْفَعُهُ
وَالَّذِينَ
يَمْكُرُونَ
السَّيِّئَاتِ
لَهُمْ
عَذَابٌ
شَدِيدٌ
وَمَكْرُ
اُولَئِكَ
هُوَيَبُورُ
“Her kim şan ve şeref istiyorsa bilsin ki, şan ve şeref bütünüyle Allah’a aittir. Güzel süzler ancak O’na yükselir. Salih ameli de güzel süzler yükselir. Kötülükleri tuzak yapanlar var ya, onlar için çetin bir azap vardır. İşte onların tuzağı boşa çıkar.” (Fâtır, 35/10). Müminin, Allah ve Resûlün nazarındaki bu itibarı, inananlar olarak bizleri onurlandırmakla beraber aynı zamanda bize ağır bir sorumluluk da yüklemektedir. Zira bu şerefe nail olabilmek onu liyakatle taşıyabilme çabasıyla mümkündür. O halde Allah Resûlün’nün benzetmesinde ifadesini bulan hurma ağacı misali her tarafımızdan fayda dökülen bir karaktere sahip olmak durumundayız. Bizler bu çaba içinde olduğumuz müdçe şuna kesin olarak inanmalıyız ki Allah hem dünya hem de ahirette sahip olduğumuz bu sağlam inançla ve sözle bizleri ayakta tutar. Ancak bu sayede çeşitli bela ve musibetlere karşı dayanma gücüne sahip oluruz. Mahmut DEMİR

[islam ve Hayat.Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)